

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และพฤติกรรมการทำงานของหัวหน้างาน ศึกษาเฉพาะกรณีโรงงานในโครงการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมภาคกลาง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นหัวหน้างานในโรงงานที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ที่อยู่ในเขตภาคกลาง ตามเกณฑ์ของกระทรวงอุตสาหกรรม

กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยมีขนาดใหญ่มาก และไม่สามารถระบุจำนวนได้อย่างชัดเจน ดังนั้นการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติของงานวิจัยนี้ จึงใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดต่ำที่สุดที่จะสามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติได้ โดยกำหนดเป็น 20 เท่า ของตัวแปรต้นที่ใช้ในการวิจัย (อ้างถึงใน ทรรศนะ, 2548) โดยงานวิจัยนี้ได้คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดเป็นจำนวน 120 คน

การสุ่มตัวอย่างในการวิจัย ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) (อ้างถึงใน พวงรัตน์, 2540) โดยกำหนดการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) ใช้ในการสุ่มจังหวัดในภาคกลาง ได้ 3 จังหวัดประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดปราจีนบุรี

2. การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) ใช้ในการสุ่มเลือกผู้ประกอบการ
ในโรงงานที่ร่วมโครงการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมภาคกลาง ที่อยู่ใน
กรุงเทพมหานคร จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งได้ผู้ประกอบการจำนวน 26 ราย

3. การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ใช้ในการสุ่มเลือกหัวหน้างาน
ในโรงงานที่ร่วมโครงการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมภาคกลางทั้ง 26 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อายุการทำงาน เป็นข้อคำถามที่มีลักษณะ
เป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นโดย Raymond
B. Cattell ที่วัดบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ ด้วยกัน แปลเป็นภาษาไทยโดย ศรีเรือน แก้วกังวาล
(2536) เป็นแบบทดสอบในลักษณะประเมินตนเอง ซึ่งผู้วิจัยทำการวัดบุคลิกภาพเพียง
8 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบบุคลิกภาพ A การเข้าสังคม องค์ประกอบบุคลิกภาพ
B ความเฉลียวฉลาด องค์ประกอบบุคลิกภาพ C ความมั่นคงทางอารมณ์ องค์ประกอบบุคลิกภาพ
H ความกล้าเผชิญ องค์ประกอบบุคลิกภาพ M การจินตนาการ องค์ประกอบบุคลิกภาพ Q2
การอาศัยตนเอง องค์ประกอบบุคลิกภาพ Q3 การควบคุมตนเอง

โดยกำหนดวิธีการให้คะแนนในแต่ละข้อตามเกณฑ์การตรวจแบบทดสอบมาตรฐานภายใต้
การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษา

การกำหนดการแปลผล คะแนนมาตรฐานมีค่าตั้งแต่ 1 ถึง 10 มีรายละเอียด ดังนี้

ช่วงคะแนน 1.00-2.99 หมายถึง มีช่วงคะแนนมาตรฐานในระดับต่ำ

ช่วงคะแนน 3.00-6.99 หมายถึง มีช่วงคะแนนมาตรฐานในระดับปานกลาง

ช่วงคะแนน 7.00-10.00 หมายถึง มีช่วงคะแนนมาตรฐานในระดับสูง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกและการกระทำ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิด และทฤษฎีของ McClelland ประกอบด้วยข้อคำถามเชิงบวก ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบประเมินความรู้สึก 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เกณฑ์การให้คะแนนในการวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	ระดับคะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

เมื่อรวบรวมคะแนนจากแบบสอบถามแล้ว จะนำข้อมูลคะแนนมาหาค่าเฉลี่ยและแจกแจงความถี่ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งระดับของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของหัวหน้างานในโรงงานในโครงการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมภาคกลาง ออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้ (อ้างถึงใน บุญเรียง, 2542)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 18 ข้อ

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนรายข้อสูงสุด} - \text{คะแนนรายข้อต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{90 - 18}{3} \\ &= 24.00 \end{aligned}$$

เมื่อทราบค่าความกว้างของอันตรภาคชั้น จะสามารถแบ่งระดับของแรงงูใจไฟสั้มฤทธิของหัวหน้างานในโรงงานในโครงการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมภาคกลาง ได้ดังนี้

คะแนน	18.00 – 41.99	หมายถึง	มีแรงงูใจไฟสั้มฤทธิต่ำ
คะแนน	42.00 – 65.99	หมายถึง	มีแรงงูใจไฟสั้มฤทธิปานกลาง
คะแนน	66.00 – 90.00	หมายถึง	มีแรงงูใจไฟสั้มฤทธิสูง

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานของหัวหน้างานในโรงงานในโครงการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมภาคกลาง เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยทิพทินนา สมุทรานนท์ และคณะ (2547) เพื่อวัดระดับพฤติกรรมการทำงานของหัวหน้างานทั้ง 5 ด้าน คือ พฤติกรรมการทำงานด้านการติดต่อสื่อสาร พฤติกรรมการทำงานด้านมนุษยสัมพันธ์ พฤติกรรมการทำงานด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา พฤติกรรมการทำงานด้านความรับผิดชอบต่องาน และพฤติกรรมการทำงานด้านการปฏิบัติตามข้อบังคับขององค์กร ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) โดยมีลักษณะให้ผู้ตอบประเมินว่าตนเองมีพฤติกรรมตรงหรือไม่เพียงใด โดยจำแนกออกเป็น 5 ระดับ คือ ตรงความจริงมาก ตรงความจริง ไม่แน่ใจ ไม่ตรงความจริง และไม่ตรงความจริงมาก ประกอบด้วยข้อความจำนวน 15 ข้อ ซึ่งครอบคลุมพฤติกรรมการทำงานของพนักงานระดับหัวหน้างานทั้ง 5 ด้าน

เกณฑ์การให้คะแนนในการวัดพฤติกรรมการทำงานแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

พฤติกรรมการทำงาน	ระดับคะแนน
ตรงความจริงมาก	5
ตรงความจริง	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่ตรงความจริง	2
ไม่ตรงความจริงมาก	1

เมื่อรวบรวมคะแนนจากแบบสอบถามแล้ว จะนำข้อมูลคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย และ แจกแจงความถี่ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งระดับของพฤติกรรมการทำงานหัวหน้างานในโรงงานในโครงการ พัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมภาคกลาง ออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้ (อ้างถึงใน บุญเรียง, 2542)

พฤติกรรมการทำงานโดยรวม ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนรายข้อสูงสุด} - \text{คะแนนรายข้อต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{75 - 15}{3} \\ &= 20.00 \end{aligned}$$

เมื่อทราบค่าความกว้างของอันตรภาคชั้น จะสามารถแบ่งระดับของพฤติกรรมการทำงานโดยรวม ของหัวหน้างานในโรงงานในโครงการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมภาคกลาง ได้ดังนี้

คะแนน	15.00 – 34.99	หมายถึง	มีผลพฤติกรรมการทำงานต่ำ
คะแนน	35.00 – 54.99	หมายถึง	มีผลพฤติกรรมการทำงานปานกลาง
คะแนน	55.00 – 75.00	หมายถึง	มีผลพฤติกรรมการทำงานสูง

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนรายข้อสูงสุด} - \text{คะแนนรายข้อต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{15 - 3}{3} \\ &= 4.00 \end{aligned}$$

เมื่อทราบค่าความกว้างของอันตรภาคชั้น จะสามารถแบ่งระดับของพฤติกรรมการทำงานด้านการติดต่อสื่อสาร พฤติกรรมการทำงานด้านมนุษยสัมพันธ์ พฤติกรรมการทำงานด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา พฤติกรรมการทำงานด้านความรับผิดชอบต่องาน และ พฤติกรรมการทำงานด้านการปฏิบัติตามข้อบังคับขององค์กร มีรายละเอียด ดังนี้

คะแนน	3.00 – 6.99	หมายถึง	มีผลพฤติกรรมการทำงานต่ำ
คะแนน	7.00 – 10.99	หมายถึง	มีผลพฤติกรรมการทำงานปานกลาง
คะแนน	11.00 – 15.00	หมายถึง	มีผลพฤติกรรมการทำงานสูง

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นนี้ไปทำการทดสอบเพื่อให้ทราบถึงระดับคุณภาพของเครื่องมือ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยนี้ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และการใช้ถ้อยคำ ของคำถามในแต่ละข้อ
2. การทดลองใช้แบบทดสอบ (Try Out) ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 30 ชุด เพื่อนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่น
4. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบวัดพฤติกรรมการทำงานทั้งฉบับเท่ากับ .7629 และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทั้งฉบับเท่ากับ .8129 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยจัดส่งแบบสอบไปยังผู้ตอบแบบสอบถาม 3 ช่องทาง คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยตรง โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยไปขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมเพื่อเก็บข้อมูลจากหัวหน้างานด้วยตนเอง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยไปทางไปรษณีย์ถึงผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมเพื่อเก็บข้อมูลจากหัวหน้างาน
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความอนุเคราะห์จากเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมในการรวบรวมข้อมูล

หลังจากนั้นนำข้อมูลที่เก็บได้มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ จำนวน 142 ชุด ซึ่งผู้วิจัยใช้ข้อมูลทั้ง 142 ชุด ในการวิจัย เนื่องจากขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีขนาดกลุ่มตัวอย่างต่ำสุดที่เชื่อถือได้ คือ 120 ชุด และดำเนินการลงรหัสเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

นำข้อมูลมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้ในการวัดค่าเฉลี่ยลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวัดการกระจายของข้อมูล
3. t-test ใช้สำหรับเปรียบเทียบข้อมูลสำหรับตัวแปรที่ถูกแบ่งเป็นกลุ่มๆ
4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ใช้สำหรับการหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล
5. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้เทคนิควิธี Stepwise เพื่อทำนายตัวแปรตาม